

sarpwrocław

stowarzyszenie architektów polskich

oddział wrocław

rynek ratusz 25 50-101 wrocław tel.+48 071 343 19 28

www.wroclaw.sarp.org.pl wroclaw@sarp.org.pl

nip: 896-00-04-455 konto:58 1090 2402 0000 0006 1000 9077

TUPWROCLAW

towarzystwo urbanistów polskich

oddział wrocław

świdnicka 12-16 50-068 wrocław tel.+48 071 344 52 45

www.tupwroclaw.blogspot.com tup.wro@gmail.com

Wrocław, 05 lutego 2010

Prezydent Wrocławia
Urząd Miejski Wrocławia
Biuro Rozwoju Wrocławia
Ul. Świdnicka 53
50-030 Wrocław

Uwagi Stowarzyszenia Architektów Polskich O/Wrocław i Towarzystwa Urbanistów Polskich O/Wrocław do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”

Szanowny Panie Prezydencie,

Stowarzyszenie Architektów Polskich Oddział Wrocław oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział Wrocław dobrze rozumieją wpływ rozwiązań przestrzennych na jakość życia i korzystając z doświadczenia oraz wiedzy skupionych w nich profesjonalistów czują się w obowiązku wyrażenia uwag w sprawie projektu zmiany kluczowego dokumentu w odniesieniu do polityki przestrzennej, jakim jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wrocławia*.

Naszym celem jest podnoszenie jakości wspólnej przestrzeni. Wyrażone opinie traktujemy zatem jako głos w debacie zmierzającej do podniesienia jakości życia, wierząc, że nasza wiedza i doświadczenie mogą być pomocne w osiągnięciu tego celu. Ze względu na specyfikę działalności, poza częścią wspólną wyrażającą stanowiska obu Stowarzyszeń, załączamy także nieco bardziej szczegółowe uwagi każdego z partnerów, koncentrujące się na przedmiocie jego działalności.

Zmiana przedstawiona do publicznej dyskusji w ostatnim czasie nie jest bardzo znacząca i obejmuje przede wszystkim zmiany polityki w odniesieniu do wyselekcjonowanych obszarów oraz zagadnienia infrastrukturalne. Wprowadzono jednak kilka nowych grup zagadnień, które mogą być bardzo znaczące dla funkcjonowania i fizjonomii miasta. Do tych zmian należą przede wszystkim ustalenia polityki miasta w odniesieniu do następujących zagadnień:

1. LOKALIZACJA BUDYNKÓW WYSOKOŚCIOWYCH:

Budynki wysokościowe stanowią z pewnością wyzwanie urbanistyczne. Z jednej strony istnieje ekonomiczna presja i społeczne oczekiwanie prestiżu związanego z powstawaniem takich obiektów, z drugiej strony należy być przygotowanym na konsekwencje przestrzenne i głosy sprzeciwu wobec tego rodzaju inwestycji. Z pewnością należy docenić fakt, że *Studium* formułuje politykę wobec budynków wysokościowych i stara się proces powstawania obiektów tego rodzaju uporządkować i podporządkować funkcjonowaniu miasta jako całości. Inną kwestią jest ocena samej tej polityki. Chcielibyśmy zwrócić uwagę, że elastyczność nie zawsze musi być najlepszą możliwą postawą wobec przestrzeni. Chodzi nam głównie o to, że możliwy jest wariant wykorzystania zaproponowanych chłonności pesymistyczny, a nie optymistyczny. W przypadku, gdyby wszystkie z opisanych w *Studium* lokalizacji zostały „użyte”, można uznać, że tworzyłyby one rodzaj logicznego wzoru w strukturze miasta. Cały czas trwa debata, czy ten wzór jest właściwy, czy nie; jednak ma on pewne racjonalne podstawy. Problem pojawia się w przypadku scenariusza „negatywnego”, czyli takiego, w którym poszczególne miejsca pozostają „nie skonsumowane” i powstały wzór daleki jest od logiki, podkreślając jedynie niektóre miejsca i wpływając znacząco na generowanie ruchów w sposób niezbalansowany. Wrocław jest średniej wielkości europejskim miastem i mamy pewne wątpliwości, czy liczne wskazane lokalizacje zostaną w przewidywalnym horyzoncie czasowym użyte. Uważamy, że warto rozważyć także scenariusz „koncentracji”, aby wspomóc wygenerowanie rzeczywistego biegunu nowoczesności.

2. REJON PLACU GRUNWALDZKIEGO:

Wyrażamy pewne rozczarowanie zarzuceniem tradycyjnie ukształtowanych i bardzo rozsądnych wizji strategicznych wobec ważnego rejonu naszego miasta, jakim jest plac Grunwaldzki. Przez lata myśleliśmy o tym miejscu jako o centrum życia studenckiego. Przebudowa placu przeprowadzona w ostatnich latach, mimo wytworzenia dość efektywnego węzła przesiadkowego komunikacji miejskiej, zupełnie nie uwzględniła tej wizji. Wyrażamy wielki żal, że nowa wersja *Studium* akceptuje tę, naszym zdaniem, niefortunną transformację. Dzisiejszy plac Grunwaldzki zarówno formą, jak i funkcją pozostaje daleko w tyle za naszymi wyobrażeniami o przestrzeni wysokiej jakości, dobrze wpasowanej w strukturę miasta. Wyrażamy także zaniepokojenie, że podobny los może spotkać Centrum Południowe, które wydawało nam się bardzo udanym pomysłem wzbogacającym strukturę funkcjonalno-przestrzenną Wrocławia.

3. FUNKCJA REKREACYJNA WOKÓŁ WAŻNEGO WĘZŁA AUTOSTRADOWEGO W ZACHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA:

Wyrażamy poparcie dla zdefiniowania wizji rozwoju wokół tak zwanego Zachodniego Bieguna Rozwoju. Przez lata rozumieliśmy, że potencjał tego miejsca uprawnia do poszukiwania głównego „atraktora” generującego nową, ważną miejską koncentrację. W nowej wersji *Studium* można znaleźć pewne uszczegółowienie – w stosunku do poprzednich – konceptu rozwoju. Wydaje się, że ta wizja oparta na rozwoju oferty rekreacyjnej ma racjonalne podstawy i duże szanse powodzenia. Specjalizacja tego ważnego w strukturze miasta ośrodka może znacząco pomóc w jego implementacji.

4. NOWE ZASADY KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENNEGO WAŻNYCH WNĘTRZ URBANISTYCZNYCH, A PRZEDĘ WSZYSTKIM NAJWAŻNIEJSZYCH CIĄGÓW ULIC:

Opiniujemy pozytywnie próby poszukiwania narzędzi kształtowania ważnych wnętrz urbanistycznych w mieście, przede wszystkim zaś ciągów ulic. To ogromnie istotne zadanie, wpływające na percepcję przestrzeni miasta i jego generalny wizerunek. Ma też ogromne znaczenie dla jakości przestrzeni, a w konsekwencji poczucia jakości życia. Bylibyśmy bardzo usatysfakcjonowani, gdybyśmy znaleźli w nowej wersji *Studium* znacznie precyzyjniej sformułowane warunki dotyczące kształtowania zabudowy wzdłuż tych ciągów, gdyż to ona w pierwszej kolejności decyduje o jakości przestrzeni. Ustalone w *Studium* elementy dotyczące dodatkowego wyposażenia tych ciągów stanowią ważne, jednak tylko uzupełniające, elementy.

Rozwinięciem polityki kształtowania ważnych ciągów ulic powinna być generalna polityka wobec przestrzeni publicznych. W czasie powszechnego zawłaszczania tych przestrzeni miasto powinno mieć bardzo jasno sformułowane własne pryncypia, które utrzymają i podniosą jakość konstytuujących miejsc publicznych.

5. WYZNACZENIE NOWEGO OŚRODKA AKADEMICKIEGO W PERYFERYJNEJ CZĘŚCI WROCŁAWIA (PRACZE ODRZAŃSKIE):

Idea wytworzenia nowego ośrodka akademickiego na zachodnich peryferiach miasta pojawiła się w związku ze staraniami miasta o siedzibę EIT. Od samego początku istniała znacząca grupa profesjonalistów będących daleko sceptycznymi wobec tej oferty przestrzennej. Porażka Wrocławia stanowi pośrednio dowód, że mogli mieć rację. Forsowanie peryferyjnego ośrodka, odsuniętego od centrów życia akademickiego, jest ideą kontrowersyjną, by nie powiedzieć szkodliwą. Jeżeli mamy wspomagać wizerunek miasta młodego, dynamicznego i innowacyjnego, to studenci i uczelnie powinni być jego siłą napędową i wizytówką. „Wyrzucanie”

ich na peryferie bez żadnych powiązań z wytworzoną strukturą nie znajduje w naszej opinii logicznego uzasadnienia, szczególnie wobec małego potencjału ośrodka; wywoła natomiast kompletnie nieuzasadnione koszty przejazdów. Bardzo serdecznie namawiamy do ponownego, starannego przeanalizowania tego pomysłu i rozpatrzenia innej lokalizacji (np. Kępa Mieszczańska, Plac Społeczny).

6. ZNACząCA REDUKCJA STRATEGICZNYCH PARKINGÓW TURYSTYCZNYCH:

Mamy poczucie, że lista parkingów strategicznych związanych z obsługą atrakcji turystycznych tzw. Wielkiej Wyspy została nieco zbyt odważnie zredukowana, a przedstawione lokalizacje, szczególnie w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, mogą budzić pewien sprzeciw, nie wspominając o społecznych protestach.

7. LISTA DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ:

Lista dóbr kultury współczesnej jest dobrym krokiem, lecz wymaga dalszej dyskusji, podobnie jak rzeczywiste jej konsekwencje. Niejasne są dla nas kryteria wyboru przedstawionej w *Studium* listy.

8. POLITYKA WOBEC NOŚNIKÓW REKLAMOWYCH:

Dostrzegając problemy wynikające z wielkoformatowych nośników reklamowych, które zawłaszczają przestrzeń polskich miast, wysoko oceniamy próbę uporządkowania tego zjawiska i „odzyskania” miasta spod metrów kwadratowych papieru. Chcielibyśmy jednak zwrócić uwagę, że coraz częściej mamy do czynienia z nowymi, bardzo agresywnymi i mającymi bardzo rozległy przestrzenny wpływ nośnikami reklamowymi, jakimi są wielkoformatowe ekrany LCD. Ich nieprawdopodobnie agresywne oddziaływanie powinno także zostać poddane kontroli.

Nasz głos w sprawie zmiany *Studium* chcielibyśmy zamknąć krótką listą zagadnień, których nie znaleźliśmy w dokumencie, a które wydają nam się dość istotne nie tylko dla jakości przestrzeni Wrocławia, ale generalnie dla jego rozwoju i poziomu życia.

Pierwszą, i chyba najważniejszą, jest kwestia wizji strategicznej dla Miasta. Wrocław aspirując do roli wiodącego na mapie Polski miasta „poza stolicą” powinien umiejętnie kreować wizję, której zapisy przestrzenne w *Studium* byłyby czytelnym odzwierciedleniem.

Drugą kwestią jest brak spójnej wizji wobec kluczowych obszarów rewitalizacji w mieście (rejon Dworca Świebodzińskiego, tereny kolejowe Brochów, tereny pasa przemysłowego nad Odrą). Brak jasno sformułowanej polityki odnośnie terenów poprzemysłowych, XIX-wiecznych oraz bardziej współczesnych, może prowadzić, naszym zdaniem, do niefortunnych rozwiązań przestrzennych.

Na koniec chcieliśmy wyrazić nadzieję na zacieśnienie współpracy pomiędzy Miastem a naszymi stowarzyszeniami. Wydaje nam się, że skorzystanie z naszego doświadczenia mogłoby stanowić ważny element debaty o przyszłości Wrocławia i przyczynić się do podnoszenia jakości naszej wspólnej przestrzeni.

Łączymy wyrazy szacunku,

Maciej Hawrylak

Izabela Mironowicz

Prezes SARP Wrocław

Wiceprezes TUP Wrocław

Załączniki:

1. Załącznik nr 1: SARP Wrocław, Uwagi do Studium
2. Załącznik nr 2: TUP Wrocław, Uwagi do Studium